

Микола Жакун

Жакун Микола Григорович народився 26 вересня 1953 року в с. Залужжя Дубровицького району Рівненської області. Навчався в Залузькій восьмирічній школі, Дубровицькій СШ №2.

У 1978 році закінчив Рівненський державний педагогічний інститут. Нині вчителює в Тучинській ЗОШ I-III ступенів. Член літературно-мистецького об'єднання «Веселка» при Гоцанській районній газеті «Рідний край», член Всеукраїнської спілки краєзнавців. Лауреат премії ім. І. Шишка, переможець літературного конкурсу «Перло многоцінне» (2011 р.). Літературні твори друкувались у республіканській, обласній, районній пресі, альманахах «Гостинець (2000. 2010 рр.)», «Безсоння» (2001 р.), «Суцвіття» (2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 рр.), «Тучинський передзвін» (2008, 2010 рр.), «Струни серця» (2012 р.), журналі «Погорина» (2012 р.), звучали на каналах обласного радіо та телебачення.

Автор книг «Вишиванка» (2000 р.), «Щедрий кавалер», «Неслухняний м'ячик» (2001р.), «Тучин» (2002 р.), «Світоч знань» (2003 р.), «Круговерть» (2004 р.), «Веселочка», (2006 р.), «Відгадай і розмалюй» (2006 р.)

«Признання» – чергова книга автора.

Літературно-художнє видання

Жакун Микола Григорович

Микола Жакун

П р и з н а н н я

Редактор

Марія Жакун

Оформлення обкладинки

Ольга Сиротюк

Комп'ютерний набір

Микола Жакун

Коректори:

Марія Жакун,
Микола Жакун

Верстка

Микола Жакун

Упорядник

Микола Жакун

П р и з н а н н я

Поезія. Сатира. Гумор. Переклади з російської.
Літературні пародії. Драматична поема

Здано до набору 11. 03. 13. Підписано до
друку 05.06. 13. Формат 60 x 84 1/16.
Папір офсет. Наклад 100 пр.

Рівне
Спрінт
2013

У нову книгу автора ввійшли твори різних жанрів. Серед них – поезії, гумористичні та сатиричні твори, літературні пародії, переклади з російської, драматична поема. У них бачення різних суспільних явищ та роздуми про навколишній світ.

Автор висловлює щиру вдячність за спонсорську допомогу у виданні цієї книги **Головайчуку Петру Миколайовичу** – приватному підприємцю з с. Тучин Гощанського району Рівненської області, депутату Рівненської обласної ради

Редактор

Марія Жакун

Оформлення обкладинки

Ольга Сиротюк

Комп'ютерний набір

Микола Жакун

Коректори:

Марія Жакун,

Микола Жакун

Верстка

Микола Жакун

Упорядник

Микола Жакун

Зміст

Поезії

Роки	3
Біль	3
У серці ношу	4
Життя	4
Знущання	5
Хоку	6
Сонети	7
У юності своїх стежок шукаєм	8
Директори	8
Признання	9

Сатиричні казки

Брехунисько і Ледащо	9
Килина і наука	12

Поема

Актор	15
-------------	----

Переклади

«Дома й стіни помагають»	24
«Що ж живу я»	25
«Невезучий я»	25
«Було – не було»	26
Спалах	26

Літературні пародії

Багатство	27
Делікатесне блюдо	27

Гуморески

Вчать уроки	28
Горе з розуму	28
Здогадайся сам	28
Комплімент	28
Сукня – поема	29
У перукарні	29
Хай побачать	29
Читач	29
Прохання	29
Хто модніший	30
Даремно злякалась	30
Висновок	30

Хто модніший

Із курорту повернувся
Тракторист Кавун Павло.
По-курортному вдягнувся
Й вийшов гордо на село.

Зав'язав сорочку Пашка
Тугим вузлом для краси.
Кольорові у ромашку
До колін надів труси.

Каже:
– Нині оце модно.
У містах всі ходять так.
Це опудало городне
Оцінив Омелько Шпак:

– Оце модно? Он онук мій
Ще не має й двох рочків,
А вдягнувся модніш за тебе –
Ходить зовсім без трусів.

Даремно злякалась

- Ой, – тривожилася Лотта, –
Не ввійду я в ці ворота.
– Та ввійдете, – каже Мина, –
В них он в'їхала ж машина.

Висновок

– Знов набравсь, як жаба мулу?
– Миюсь я. Що ти верзеш?
– То чого ж не свою пику,
– А все дзеркало дереш?

Роки

Пісня торкнулася серця мого.
Тільки, де жайвір? Не бачу його.

Вітром війнуло. Яка благодать!
Та непорушні дерева стоять.

Ніби почулися кроки в імлі.
Жодного сліду нема на землі.

Соколом – думка, в серці – вогонь,
Але вже осінь цвіте біля скронь.

Пісня, і вітер, і кроки, й думки...
Може, це так пролетіли роки?

Біль

Тривогу б'є всім нині суцим
І звичний, і незвичний біль.
Та ми його терпіти мусим,
Хоч серце рве, хоч в рану сіль.

Ми болі часто відчуваєм
Чи рідні нам, а чи чужі.
Отак із болями й долаєм
Свої життєві рубежі.

Отак потрошечку, поволі
Крізь біль усе життя йдемо.
Бо як прокинемось, а болю
Уже нема – чи живемо?

У серці ношу

І зустрічі перші, і болі розлук,
І погляди ніжні, й тепло губ і рук,
І вітру зітхання, і трепет дощу –
Усе, що минуло, у серці ношу.

Неспокій, тривоги, і прикрість невдач,
І чорний біль втрати, і смуток, і плач
Стараюсь забути, в турботах глушу,
Та все пам'ятаю, все в серці ношу.

Життєву дорогу ще довгу й пряму,
І старості радість (в цвіту – не в диму),
Здоров'я і щастя у долі прошу...
І все, про що мрію, у серці ношу.

Життя

Життя бурлить кругом. І ось в траві
Ми розглядаємо істоточки живі.
Якесь піднесене і дивне відчуття,
Що і в траві іде своє життя.

Жучок ось по стежині в даль подавсь.
Ось стрибунець затих й в траву сховавсь.
Мурашка тягне ношу на собі.
Тче павутиння павучок в злобі.

Одне сумує, інше щось співа.
Дає усім їм прихисток трава.
Дивлюсь на них і думаю: в цей час,
Можливо, з космосу хтось споглядає й нас.

Сукня – поема

– В мене сукня, мов поема,
Міні. Модні оторочки.
– Щоб під нею не читали,
Допиши хоч два рядочки.

У перукарні

– Ця бритва голить люксово,
Пройду – не лишиться нічого.
Клієнт злякався:
– Ви голить,
Та носа все – таки лишить.

Хай побачать

Батько запитав Миколу:
– Нащо фото моє в школу?
– Хоче вчителька побачить
Дурня, що рішав задачі.

Читач

– Школу ти уже кінчаєш,
А книжки якісь читаєш?
– Так! Читаю. Й не одну –
«Камасутру» й ошадну.

Прохання

– Мамо, можна я сьогодні
У шкарпетках ляжу спати?
Бо набридло їх щоранку
По кімнатах всіх шукати.

Гуморески

Вчать уроки

Крик на вулиці уранці:
Хтось і виє, і співає.
Дріботить немов у танці,
Верещить, бубнить, ридає.

Позбігалися сусіди
І не знають, що й казати.
Це в сусідки Теклі діти
Зранку так уроки вчать.

Горе з розуму

– Як же жити – сам не знаю? –
Запитав раз Федір Рому. –
Два дипломи, друже, маю,
Але платять як дурному.

Здогадайся сам

– Що робить той вусань під ліжком? –
Я третій раз тебе питаю.
– У ліжку все, – Фросина нишком. –
А що під ліжком? Я не знаю.

Комплімент

– У новому туалеті
Ти така красива, Мері.
– Ну й хамло ти, милий Петю.
І закрой нарешті двері.

Знущання

Заховався крутий рибак
та й за деревом.
А по річечці мальки
та й вверх черевом.
За мальками попливли
вниз по Горині
Щуки, коропи й соми,
струмом зморені.
Вправно ловить їх рибак,
вишкіряється.
Над природою, негідник,
знущається.
Хоч з освітою він, кажуть,
музичною,
Але з вудкою прийшов
електричною.
Ех, його перетворить би
в рибиноньку.
Та у річку, та під струм
на хвилиноньку.
Де б веселість та його
тоді ділася?
Що б він думав? Що б робив?
Що б приснилося?
Може, й вірш заставить цей
на хвилиноньку
Всім задуматися нам
про рибиноньку.
Може, хтось не буде більше
за деревом
Знов радіти: пливе риба
вверх черевом.

Хоку

Хоку – жанр тривірша
без рими, для якого
обов'язковий принцип
розподілу в рядках
5+7+5 складів

В небо соняшник
Звів золоту голову.
Заіскрився день.

Лист пожовтілий,
Впавши в зелену траву,
Спогад лишає.

Краса – звичайна,
Почуття – неземні.
Це справжня любов.

Подружні сварки.
Сльозами – перлинами
Капає любов.

Нема забуття.
На шляхи прожитого
Пам'ять вертає.

Посад не проси.
Є такі, що не просять.
Не будеш рабом.

Літературні пародії

Все у мене є:
Дитина, хата,
Безліч друзів,
Молоденький сад.

Катерина Козицька – Найдьонова

Багатство

Ось читаю - є у тебе хата,
Є дитина, друзі, гарний сад.
Мабуть, є корівонька рогата,
Мабуть, є в саду і виноград.

Може, ще додалиш: гроші маю,
Свекор є, свекруха, кум, кума.
Це все добре, але відчуваю –
“Запорожця” у тебе нема.

Делікатесне блюдо

Насип мені дешицю ока,
Залий холодною водою і все.

Дмитро Стаховський, альманах “Крейда”

Я до куми своєї Клави
Люблю ходити на гостювання.
Учора теж вона на славу
Приготувала частування.

Був кролик, печена свинина,
Сири, салатів тьма, ковбаси,
Котлети, риба, холодина,
Тефтелі, шуба, ананаси,

Банани, хрін, таріль глибока
З фірмовим блюдом фрикасе...
Лиш не було дешиці ока
В воді. А так було усе.

Було-не було...
А що буде? Не знаю.
А може, не треба
Про це нам гадать?
За хмари сховалась
Осінь згряя,
Яку ти так хочеш,
Та важко догнать.
До серця все ближч
Горизонти – зітхання,
Короткими стали
Тривожні сни.
У осені теж є
Краса незрівнянна.
Та серце так хоче
Кохання й весни!

Спалах

У подертій штанині
По колючій стерні
Мчить маленький хлопчина
На кленовім коні.
Ані смутку у серці,
Ані страху в очах,
Уявля себе в герці
У найтяжчих боях.
Пам'ять спалахом лине
Прямо в душу мою.
Я дивлюсь на хлопчину
І себе впізнаю.

Сонети

I

Стань! Зупинись! В красу поринь –
І твоє серце розкується.
Любуйся, як тече Горинь
І як гніздо пташине в'ється.
Он проростає колосок!
Он квітка в'яжеться в суцвіття!
Прислухайсь! Шепче щось лісок,
Коли вітрець гойдає віття!
Глянь навкруги – яка краса!
І суму, й туги тут немає.
Співають навіть небеса,
Коли душа твоя співає.
І твоє серце защемить,
Коли краси оціниш мить.

II

Жіноче серце! Доброти криниця,
Безмірність ніжності, душевності й жалю.
І хоч болить йому, воно іскриться
І душу возвеличує мою.

Жіноче серце! Таїна й загадка,
Бездонність неоцінених щедрот.
Кохання, що передане нащадкам
Крізь пережиті тисячі турбот.

Жіноче серце! Чим же злікувати,
Чим зменшити його нестерпний біль?
А, може, й не стараємось шукати?

Й не ставимо собі в житті за ціль
Жіноче серце вічно шанувати,
В своїх серцях винищуючи цвіль.

У юності своїх стежок шукаєм

У юності своїх стежок шукаєм,
Не хочеться нам жить чужим умом.
Своє майбутнє добре уявляєм,
Сміливо й чесно боремось зі злом.
Але життя не так нас зустрічає:
Штовхає, пхає... Ми ж уперто йдемо!
Бува, удари долі обминаєм,
Бува, що і самі когось штовхнем.
А на шляху є злети і падіння,
Й не можемо відкупитись від невдач.
І плутаємсь в життєвім павутинні,
А в ньому все: і сміх, і крик, і плач.
У юності себе ще не питаєм,
Що буде далі? Все йдемо на зліт,
А більше думаєм, що по собі лишаєм,
Уже на схилі пережитих літ.

Директори

Пісня

В житті знання – яскраві квіти.
Зоря пізнань, ясніш гори.
Ведуть нас до вершин освіти
Директори, директори.

Приспів:

Ви –найкращі, й всі це знають,
Й буде так по вік віків.
Вас по праву називають
Вчителями вчителів.

Летять роки, ідуть століття.
Ваш труд – нелегка дань знанням.
Ви серце віддаєте дітям.
І вчителям, і вчителям.
Приспів.

Що ж... Живу я,
Як живеться.
А життя одне.
Не одну ще заспівають
Пісню й для мене.
Хліб посію.
Дім збудую.
Всьому лад я дам.
Що ж...
Живу я,
Як умію
І як хочу сам.
Хай говорять:
«Можна краще».
Кожному своє.
Та таку я
маю долю
І живу,
Як є.
І не треба дивуватись
І корити цим.
Птахи ж будуть гніздуватись
У дворі й моїм.

Невезучий я?
Ну, що ж?
Знаць, така у мене доля.
Головне, аби брехню
З хлібом не мішав ніколи.
Не скулив, мов пес чи лис,
У життєвій круговерті.
Слово добре щоб проніс
Від народження до смерті.

Переклади з російської
Микола Шакура **Признан**

* * *

Дома стіни помагають.
Тільки де ж той дім?
Тільки хуги накривають
Нас хрестом своїм.

Біжимо без передиху,
Витираєм піт.
Ненадійні нерви з лиха
Рвуться, наче дрiт.

В замусолених паперах
Дебет наш й кредит.
В переповнених кімнатах
Множимо свій рід.

Нашвидкоруч творим сім'ї,
Нас буденність їсть.
Один одного б'єм в тім'я,
Виливаєм злість.

Ось таке життя з природи –
Пісне, без прикрас.
І які ж житейські бурі
Зашморгнули нас?

Розмели з чиєї волі,
А чи із нужди?
Ми, мов перекотиполе,
Котимсь до біди.

Признання

Ти – надій моїх надія,
Спокій серця і душі.
Ти – зоря моя, і мрія,
Й муза всіх моїх віршів.

Ти - мого безсмертя пам'ять,
Чорнобривий ангел мій.
Ти – стріла, що серце раниць,
І зцілитель дорогий.

В нас на двох одна дорога.
Йдемо поруч я і ти.
Про одне молю лиш Бога,
Щоб ще разом довго йти.

Брехунисько і Ледащо

Сатирична казка

У селі, що Шубків звалось,
Ріс Оникій – молодець.
Від батьків йому zostались
І хатина, й гаманець.

Сяк і так перебивався,
Мав уже за тридцять літ.
Сам – самісінський zostався,
В самоті він їв обід.

Ще коли зростав хлопчисько,
То за ним водився гріх:
Брехуном вродивсь Онисько,
Він допiк брехнею всіх.

В самоті тинявся по хаті.
В самоті вкладався спать...
Раз рішив: «Пора вже, хватить.
Треба дівчину шукать.»

Підроста. Як жити далі?
Бо ж у рідному селі
Всі від нього постраждали:
І дорослі, і малі.

А в Дубах жила Параска,
Що лиш мала на столі
Крихти хліба, чуть закваски.
На язиці ж мозолі.

Любо ж лузала насіння,
Ледащицась день і ніч.
Не Параска – купа сіна,
Що закинули на піч.

Що ж Ониськові робити?
Тут у двір несе куму.
Щоб Ониську насолити,
Та й порадила йому:

«Наливай відро закваски,
Запрягай у віз воли
І їдь сватати Параску
У сусідньому селі.

Знай, Параска роботяща, -
Все нашіптує йому, -
До усіх робіт путяща,
Швидко лад дає всьому.

І красива, і моторна,
У руках усе горить.
Чепурна вона й проворна.
Як такої не любить?»

«Зараз їду,» – він зірвався.
Ось під'їхав до воріт.
Із незвички аж злякався,
Що пройняв холодний піт.

Постояв він, щось подумав,
Ліву ногу почесав.
Тричі на дорогу плюнув
І до хати почвалав.

А у хаті купи сміття.
І лушпиння на столі,
Що лежало ще від літа.
Й пил стовпами від землі.

Наче тут чорти ганяли,
Наче військо їх було,
Наче місяць танцювало
І це тільки-но пішло.

Тут Ониська і прорвало,
Тут Ониська й понесло,
Бо ж не даром його звало
Брехуном усе село.

«Є у мене, – ріже в очі, -
Поля десь гектарів сто.
Є п'ятсот волів робочих
Й не одне нове пальто.

В мене вила є й лопати.
Маю я ліси й стави.
Є і свині, й поросята,
Кози, вівці й корови.

Шкільний товариш

Думки, думки нуртують в голові.
І постають у згадках, мов живі,
Марко, Назар, Ярема Галайда.
І Перебендя, й Опанас Біда.

Односелець

В самотині. Один. У тузі.
А де? Що роблять львівські друзі?

Сусід

В батьківську хату з дальньої дороги
Вернувся він. Вже вулиця зелена,
Та почали чомусь підводити ноги,
Й вікно для нього, і майдан, і сцена.
А все росте, буяє, розцвітає.
Знов води розлила Горинь по лузі,
Але чомусь його душа страждає.
Й маячить в білім щось на виднокрузі.

Епілог

Голос мій

Того дорога встелена шипами,
Хто Україну любить до безтями.
Той завжди має КаДеБешну пильність,
В кого мовчання не найвища цінність.
Завжди в того якісь знайдуться вади,
Хто критикує апетити влади.
Того вона одмінно опорочить,
Хто чесно людям дивиться у очі.
І не мовчить, і не киває згоду,
Бо служить не чиновнику – народу.
Отак і він, Актор, служив народу
Й за це отримав шану в нагороду.

Актор

– Є в Україні українці,
Але вони ще поодинці.
В них незалежність - перша справа.
Віддайте голос тим, що справа.
І то, і то... скоріш рішайте.
За РУХ наш голоси віддайте.
Львів вам не Київ, не столиця.
Він не мовчить, він не боїться.
В нас Чорновіл керує в раді.
Він патріот. Ми дуже раді.

Місцевий депутат

Актор в когорті відчайдух,
Він всюди пропагує РУХ.

90-ті роки. Тучин

Односелець

І Горбачов, й перебудова,
І словоблудія основа.
Чечня розбомблена й розп'ята,
По ній тупцює чобіт ката,
Готує кулю брат на брата,
Чи може він, Актор, мовчати?
Він не мовчить. Слова натхненні
Лунають. Це Актор на сцені.
Він людям очі розкриває,
І в залі ненависть палає,
І вже байдужості немає,
Коли Актор "Кавказ " читає.

Маю ще новеньку хату.
Ну не хата, а палац.
Тільки, бачиш, не жонатий».
І її за бока – мац.

Мацнув раз і мацнув вдруге.
І за пазуху поліз.
А вона все любо слуха,
Розтривожилась до сліз.

Щоб сховати хвилювання,
Отаку почувши річ,
(Вперше ж чула про кохання)
Заховалася на піч.

Три години так Онисько
Й на хвилину не змовкав.
Носа дер і кланявся низько,
То ходив, то присідав.

Аж впотів, так розходився.
А коли усе сказав,
Посміхнувся, поклонився
І замовк. Одвіта ждав

Довго ждав. Вже й засмутився:
«Гірка доленька моя».
Тут Параска: «Мій Онисю,
Мій коханий, я твоя.»

І повіз собі Онисько
Того дня ще завидна
Наречену – ледащисько,
Що пішло за брехуна.

Якось будуть собі жити
Поміж добрими людьми.
А які в них будуть діти,
Зробіть висновки самі.

Килина і наука

Сатирична казка

В Тучині живе Килина –
Гарна дівка, мов картина.
Раз пішла вона на річку
Сполоснуть свою спідничку.
А в спідничку (то не штука)
Вскочила велика щука.
Рада дівка – це ж до свята
Отака за працю плата.

Щука враз як заголосить
І в Килини щиро просить:
– Відпусти мене у воду
Й будеш мати нагороду.
Хоч спокійна ти й красива,
Але трохи норавлива.
Хоч батьки твої хороші,
Не ведуться у вас гроші.
Бачиш: все про тебе знаю.
Твою долю ж уявляю.
Є у мене на прикметі
Женихи, як в інтернеті:
Не один із них (я бачу)
Скоро до тебе прискаче.
Тут не треба чари й зілля-
Вже готуйся до весілля.
Та, хоч гарна ти на вроду,
Все ж скажу при цій нагоді:
- Щоб жених не втік із хати,
Сядь за книжку, вчись читати.
Не цурайся ти науки.
Опануй хоч цифри й звуки.
Щоб коханого зустріти,
Треба гарно говорити.
То ж не втрачь свою нагоду,
А мене пусти вже в воду,
Щоб мені чого не сталось,
Я ж повітря нахвталась.

Дівка шуку бовть у воду,
Подивилась на природу
І додому поспішила
Ждать, коли приїде милий.

І раптом голос одинокий:
"Реве та стогне Дніпр широкий".
Знайомий баритон Актора.
І відступає людське горе.
Слова Шевченка саме впору.
І Ленін падає додолу.

90-ті роки. Тучин

Місцевий депутат

Політика – то річ доби.
Актор неквапом до юрби:
– Що, люба партії рука?
То обирайте Кравчука.
Чи, може, хочете в ярмо?
То враз усі заgrimимо.
Проголосуйте за лакуз,
Затягнуть миттю вас в Союз.
Нам не вказівка вже Москва.
У нас свій в Львові голова.
У нас на ратуші міській
Вже український прапор. Свій.
Байдужість – то не до добра.
Де прапор в Тучині? Пора.

Юрба мовчить, мов од ганьби.
Актор натхненно до юрби:

80-ті рок. Чернівці

Перший побратим

І тут шпигують, не дають дихнути.
А в нього задум зняти фільм про Крути.
На ювілей Шевченків на додачу
Підготувати гідну передачу.
Але начальство крила підрізає.
Щодень його начальство наставляє:
– Російську мову слід пропагувати.
– А українську? Рідну? Що? За ґрати?

Шкільний товариш

Тяжкий твій хрест, Акторе, ох тяжкий,
Коли народом править хтось лихий.
Хто платить, той склика на "сабантуй",
А ти хоч плач, Акторе, а танцюй.

Початок 90-х років. Львів

Другий побратим

Майдан вирує. Ловить слово.
І синьо-жовто, й малиново
В повітрі. Ми не одинокі.
Хоч боязнь є. Болять ще боки
Від нагаїв перебудовних
Міліціантів наших кровних.

Сіла в хаті на порозі,
І, о диво, по дорозі
Вже до нашої Килини
Білі мчать автомашини.
Що тут думати - гадати -
Жениха тра вибирати.
Не сподобавсь перший дівці,
Бо приїхав на "копійці".
Другий женишок з Одеси
Підлетів на "Мерседесі".
Не сподобався "принцесі",
Не схотіла жить в Одесі.
Потім "Лада" підкотила,
Та й за того не схотіла.
Не пустила і до хати,
Бо він здався їй носатим.
Час ішов. Й сама не знала
Вже, кого вона чекала.
Але з ранку й до смеркання
Виглядала все кохання.
Все сиділа і чекала,
В книжку так й не заглядала.
А в цей час пішов повсюду
Поговір. Шептали люди:
- Хоч Килина і красива,
Але дуже норавлива.
Тож не варто і трудитись,
Щоб до неї доступитись.
Ми й не знаєм, що б то сталося,
Щоб Килина закохалась.
Час ішов. Вона ж, небога,
Все дивилась на дорогу.
Та ні парубка, ні діда
Хоч горбатого. Не їдуть.

Раз Килині сон приснився.
В нім коханий їй явився.
Молодий, високий, милий,
А до того ще й красивий.
І, о диво! Якось літом
Біля хвіртки б'є копитом
Білий кінь. На ньому всівся
Вершник, що колись приснився.
Зліз з коня, іде до хати,
Щоб Килину привітати.
І заводить зразу ж мову,
Що женитися готовий.
А Килина все мовчала,
Все з-під лоба поглядала.
Вона думала – гадала,
Що ж сказати? І сказала:
- Без любові я нещасна.
Тіпа, я давно согласна.
Замуж, блін, давно готова.
Понять должен з полуслова.
Мову дивну жених чує
Й до порога все задкує.
Потім шмиг із ляку з хати
І чимдуж давай тікати.
З-під копит лишень пилюка -
Дівку підвела “наука”.

Ще цінуються у світі
І культура, і освіта.

70-ті роки. Чернівці

Актор

Вмирає наша мова щира.
Мовчить Павличко й Драч мовчить.
Щоб друкуватись, штучна віра...
Партійна треба. Так пишть!
І "Явір" наш співає в селах.
В столиці сцени їм нема.
У ресторанах лиш весело,
На сценах – творчості зима.

Побратим

Своїм талантом і своїм умінням
Прославив "шістдесятих" покоління.
Його талант – акторство й режисура.
Настирність мав і буйвола, і тура.
Талантом жив. Не збивсь на манівці..
Поїхав режисером в Чернівці.
Він хоче шлях життєвий так пройти,
Щоб українство вивести в світі.
А в Чернівцях така сама задуха.
Повчань начальства слухає в піввуха.
Працює, щоб слова палкі з екрану
Почули люди... Але ким він стане?

Сусід

І день, і ніч прожиті недаремно,
Коли лунає наше слово рідне,
Коли воно людців кара недремно,
Коли воно своїх потомків гідне.

Режисер

Спокійна ніч, але йому не спиться.
Чомусь болить схвильована душа.
Ось-ось прийде Шевченкова річниця,
А влада не дає ані гроша.
І не в Криму, а у самому Львові
Пішов Шевченко десь на задній план.
А ми б його у гами кольорові,
Та проти... проти компартійний клан.

Шкільний товариш

Той самий штиб, півтемрява все та ж,
І стіл, і лампа, й лисий персонаж.
Писав лакуза протокол, аж змок.
“Театр для вас закритий на замок, -
Він виніс вирок. – Що тут не кажи,
Тепер у тебе шлях один – в бомжі.
Про партію ти й слова не сказав.
А я ж тебе не раз попереджав”.

Актор

Драматична поема

Світлій пам'яті актора – шістдесятника
та режисера, уродженця
с. Тучин Козака Андрія Івановича
присвячується

Дійові особи

Голос мій
Односелець
Перший побратим
Другий побратим
Шкільний товариш
Соратниця
Режисер
Актор
Сусід
Місцевий депутат

*Події відбуваються в 40-х – 90-х роках
XX століття в Тучині, Львові, Чернівцях*

Пролог

Голос мій

"Життя – театр. І ми у нім актори."
Отак і проживаємо життя.
Одних воно підносить, інших – бере.
Буває, з істини збиває і з пуття.

Перший побратим

Актор пройшов через життєві герці.
Він мав театр в своїм гарячім серці.

40-ві роки. Тучин

Односелець

Закінчилось спекотне літо.
Вже звезено у клуню жито.
Хлопчина батьку помагає.
Хлопчина татуся благає:
"Продайте, - просить, - якусь лишку,
Купіть і зошит, й ручку, й книжку.
Я в школу хочу йти щоранку,
Забуть дитячі забаганки.
Учитись мрія сокровенна.
Мене, як Вас, теж вабить сцена.
Як Ви, я гратиму Борулю...
А зараз треба гнать Красулю
На стерні. Й гуси треба пасти.
І дрова в стос під хату скласти

50-ті роки. Тучин

Односелець

Бал випускний уже у згадках.
Тепер життєві загадки
Йому вирішувать одному.
У світ широкий шлях від дому.
Він має впевненість, і силу,
Й знання. Летить, немов на крилах,
У світ мистецтва, у актори.
Перевертати ладен гори...
Сльозу зронила мама тихо,
Щоб обминуло сина лихо.
Пилинку із плеча струсила,
Зітхнула і перехрестила.

60-ті роки. Львів

Соратниця

Оті "хрущовські" шістдесяті...
Від них повіяло весною.
Своєю працею завзято
Зустрів їх. І палкою грою
Будив надію. І зі сцени
Злітали з вуст, до бою звали
Його слова палкі й вогненні
І дух у люду піднімали.
Звучало слово українське,
Шевченкові слова пророчі.
Й відходило у тінь чужинське,
І люди відкривали очі
На суть того, що є навколо,
Хто в Україні править нині,
Що українці – не змогли
І не манкурти в Україні.

Односелець

А з залу око слідкувало
І на огризку щось писало.

Актор

Учора слідчий пес-лакуза
У кабінет свій викликав.
Кричав, що владі я обуза,
Бо "Гайдамаки" знов читав.
У кабінеті напівтемнім
Просив: "Забудь ти "Заповіт".
Вів протокол писака ревно,
І на папери капав піт.

